

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod: večja mesečna v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaifova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — —
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.
Račun pri pošti, ček zavodu v Ljubljani št. 10.351

CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri pošti, ček zavodu v Ljubljani št. 10.351

POTRESNA KATASTROFA V INDIJI

V severovzhodni Indiji in Burmi je divjal snoči katastrofalen potres — Podrobnosti še niso znane, po prvih vesteh pa je zavzela katastrofa ogromen obseg

Kalkuta, 4. julija. Snoči so zabeležili v Kalkuti in v velikem delu ozemlja severovzhodne Indije in Burme izredno močan potres. Prvi potresni sunki so bili zgodaj zjutraj in tako močni, da so hudo poškodovali skoro vsa javna poslopja v Kalkuti in prekinili brzojavne in telefonske zveze. Na tisoče prebivalstva, tudi mnogo Evropecev, je v paničnem strahu zbežalo na ulice. Škoda, ki jo je napravil potres, je zelo velika.

Ker so brzojavne in telefonske zveze prekinjene, prihajajo o učinku potresa le redke vesti in bodo posledice te katastrofe znane šele v par dneh. Število mrtvih je zelo veliko. Pri Akjahu na birmanski obali je prestopilo morje bregove in tako se povečalo katastrofo, ki jo je povzročil potres. Bombaj, 4. julija. Kakor poročajo, je bil zabeležen snoči v Kalkuti, Shillongu in Gauhetiju in drugih krajih izredno močan potres. V Kalkuti so trajali po-

tresni sunki dve minuti. Materijalna škoda je zelo velika. Število smrtnih žrtev je znatno. Tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o veliki škodi, ki jo je povzročil potres.

Pešavar, 4. julija. Neznani storilci so poskusili z bombami, ki so jo položili na tračnice, izvršiti atentat na iz Kalkute prihajajoči osebnostni vlak. Bomba je eksplodirala, ne da bi bila napravila škodo.

Francozi izpraznijo tudi Posarje

Francoske čete se bodo do 10. julija umaknile tudi iz Posarja — Sovjetske čestitke k izpraznitvi Porenja

Pariz, 4. julija. Včeraj popoldne je predsednik republike sprejel generala Guillauma, člana vrhovnega vojnega sveta in bivšega poveljnika porenjske okupacijske armade.

«L'Echo de Paris» poroča, da se sestane po poročilu iz Strassbourga dne 5. julija vladna komisija v Posarju in bo uradno izjavila, da bodo francoske in belgijske čete izpraznile 10. julija posarsko ozemlje. Francozi bodo izpraznili Posarje še pred nemškimi narodnimi prazniki, da

ne pride do neljubih incidentov.

Sestanek.

Moskva, 4. julija. Agencija Tass poroča, da je komisar za zunanje zadeve Litvinov poslal Curtiusu brzojavko, v kateri čestita v imenu sovjetske vlade nemški vladi na izpraznitvi Porenja. Litvinov naglašuje v brzojavki, da je Rusija že 13. januarja 1923 protestirala proti zasedbi nemškega ozemlja po tuji četah. Končno izraža brzojavka izredno zadovoljstvo nad obnovo nemške suverenosti v Porenju.

Sestanek med našim in rumunskim kraljem

Bukarešta, 4. julija. AA. Predstojeci sestanek med rumunskim kraljem Karlom II. in jugoslovenskim kraljem Aleksandrom I. bo v Sinaji.

Največja radio-postaja na Balkanu

Skoplje, 4. julija. Na šest kilometrov od Skoplja bo zgrajena največja radio odajna postaja na Balkanu. Z zgradbo se bo pričelo še letos. Potrebni stroji bodo dobavljeni na račun reparacij.

Odlični nemški gost v Zagrebu

Zagreb, 4. julija. n. Semkaj je prispele literarni šef berlinske radio-postaje Konrad Wilhelm Gomol s svojo soprogom, ki se mudi že mesec dni v Jugoslaviji, ter je prepotoval doslej Bosno, Sandžak, Črno goro, Dalmacijo, Zagorje in Liko. Imel je v zadnjem času v nemškem radiu mnogo predavanj o naši državi ter pripravila sedaj še celo serijo novih predavanj o lepota naše zemlje.

Bat'a se zanima tudi za naše Primorje

Split, 4. julija. n. V tukajšnji trgovski zbornici se je vršila včeraj konferenca med zastopniki Bat'ove tovarne čevljev in splitsko trgovsko zbornico. Brat tovarnarja, ki se mudi skupno z nameščenci Bat'ovih tovarnih, ki so se udeležili vsesokolskega zleta v Beogradu, sedaj v Splitu, je na konferenci izjavil, da bo Bat'a ustanovil v Dalmaciji moderno tovarno čevljev, če izpolnjuje zbornica ukinitve raznih ovir, ki sedaj onemogočajo izvedbo tega načrta. Razpravljalo se je tudi o možnosti izvoza Bat'ovih čevljev preko splitske luke. Drevi bodo Bat'ovci s svojim posebnim vlakom odpotovali preko Zagreba v domovino.

Važna osamosvojitve
Split, 4. julija. n. Splitska paroplovna družba je uvedla redne tovarne linije med splitsko luko in Tripolisom. Proga se dotika luk na Malti in na afriški obali. Važna je zlasti za izvoz lesa, cementa in krme.

Pri kopanju utonil

Zagreb, 4. julija. V prisotnosti več tisoč kopalcev je danes popoldne utonil v kopališču na Savi 30letni brivski pomočnik Ivan Filipović. Plaval je preko reke in zašel v močno strujo. Četudi je bil dober plavalec, se je začel brčkone zaradi onemoglosti ali pa zaradi krča sredi struge potapljati. Predno so prišli z rešilnim čolnom do njega, je že izginil v valovih.

Drzen roparski napad v Berlinu

Berlin, 4. julija. n. Pred Potsdamom je bil v pretekli noči izvršen drzen roparski napad. Neznani avtomobilski banditi so napadli soprogo znanega nemškega tovarnarja za gumijaste izdelke Gabriella Hessa, ko se je vračala iz okolice v Berlin. Pri prehodu čez železniški tir so ji s svojim avtomobilom zastavili pot, jo nato napadli in docela izropali. Slekli so jo do gola ter ji odvzeli več tisoč mark.

22 dni v zraku

Newyork, 4. julija. Letalca John Kenneth in Hunter sta danes potolkla letalski vztrajnostni rekord za sto ur. V zraku sta že 530 ur in sta v tem času 119krat obnovala zaloge goriva. Letalca bosta prejela po končanem poletu od raznih tvrdk velike nagrade, neka petrolejska družba bo plačala za vsako uro, za katero bosta potolkla prejšnji rekord, 200 funtov. Imenovana družba jim dolguje tako doslej že 20.000 funtov.

Bodoče naloge Sokolstva

Prvi podstarešina Gangl o rezultatih vsesokolskega zleta in o bodočem delu jugoslovenskega Sokolstva

Beograd, 4. julija. r. O uspehu vsesokolskega zleta v Beogradu in o bodočih nalogah jugoslovenskega Sokolstva je podal prvi podstarešina SKJ g. Engelbert Gangl uredniku beogradskega »Vremena« naslednjo izjavo:

»Z uspehom vsesokolskega zleta smo popolnoma zadovoljni. Najbolj nas veseli, da je Beograd pravilno pojmoval naše delo ter tako iskreno in navdušeno pozdravil Sokolstvo, zlasti naše goste. Naša naloga je sedaj, da izvedemo organizacijo jugoslovenskega Sokolstva do konca. Osnovati moramo stalno šolo za prednjake, ki bodo nato po župah in društvi skrbeli za pravilno sokolsko fizično in moralno vzgojo. Materijal, ki je zbran v našem Sokolstvu, je odličan. Takoj po likvidaciji zleta se moramo lotiti dela za naš prihodnji zlet, ki mora moralno in materialno še bolj uspeti.

Prvi jugoslovenski vsesokolski zlet bo, o tem sem globoko prepričan, rodil najlepše sadove. Razpoloženje, ki je sedaj zavladalo v sokolskih vrstah

in v vsej naši javnosti, moramo izkoristiti za to, da zberemo v Sokolstvu ves naš narod, da ga vzgajamo v smislu sokolskih idealov bratstva, poštivosti, enakosti, poštenosti in pozitivne delavnosti. Do konca svetovne vojne je Sokolstvo rušilo stari svet nasilja, zatiranja in prevare. Sedaj pa mora naše Sokolstvo sodelovati pri ustvarjanju novega sveta pravičnosti, resnice, morale in narodnega zdravja v najširšem smislu teh besed. Te velike naloge zahtevajo od vsakega poedince, da se z vsemi silami posveti delu v Sokolstvu, ker se popolno udeležanje naroda lahko izvede samo s sokolskim delom. Prav tako pa moramo samo potom Sokolstva dvigniti naš narod na ono višino, na kateri bi mogel uspešno tekmovali s kulturnimi narodi na vseh poljih javnega dela in življenja. Vse to Sokoli hočemo in moramo izvesti v smislu sokolskega gesla, da mišče izmed nas za svoje sokolsko delo ne išče in zahteva ne koristi ne slave.

Vprašanje podružnice državne Obrtne banke v Ljubljani

Do popolnega vplačila glavnice podružnica ne bo osnovana, pač pa se bo vršilo kreditiranje obrtništva potom kakega sorodnega zavoda

Beograd, 4. julija. V sredo se je vršila plenarna seja upravnega odbora državne Obrtne banke pod predsedstvom Milana Stojanovića. Navzoči so bili vsi člani upravnega odbora, med njimi tudi zastopnika dravske banovine gg. Engelbert Franchetti in Josip Rebek. Na seji se je v glavnem razpravljalo o poslovanju zavoda v prvem polletju, glavna razprava pa je bila posvečena vprašanju otvoritve novih podružnic.

Kakor znano je slovenska obrtniška delegacija že o priliki obrtniškega kongresa v Beogradu intervenirala na merodajnih mestih in zahtevala čimprejšnjo otvoritev podružnice državne Obrtne banke v Ljubljani, naglašujoč obenem potrebo znižanja obrestne mere. O tej zahtevi se je vršila tudi na tej seji obširna razprava, v kateri sta za-

stopnika slovenskega obrtništva vztrajala pri tej zahtevi.

Po vsestranskem razmotrivanju se je upravni odbor odločil za to, da se zaenkrat ne otvori nove podružnice vse dotlej, dokler ne bo popolnoma vplačana glavnica v višini 75 milijonov. Izjemo je napravil upravni odbor samo za Ljubljano, glede katere je pooblastil g. Franchettija, da prouči možnost posrednega kreditiranja slovenskega obrtništva potom državne Obrtne banke na ta način, da bi se do otvoritve lastne podružnice vršilo to kreditiranje potom kakega sorodnega zavoda.

Vprašanje znižanja obrestne mere bo prišlo na dnevni red ene prihodnjih glavnih sej upravnega odbora, ker to ni samo zadeva Obrtne banke, marveč splošno kreditno vprašanje.

Nemški odgovor na Briandovo spomenico

Nemška vlada pozdravlja načrt in predlaga osnivanje komisije strokovnjakov za proučevanje skupnih evropskih gospodarskih vprašanj

Berlin, 4. julija. d. Iz krogov, ki so dobro informirani o nemški zunanji politiki, se zatiruje, da bo predložen nemški odgovor na Briandovo spomenico o osnovanju vseevropske Unije v najkrajšem času nemški vladi. Nato bo predložen po vladi odobreni odgovor zborničnemu odseku za zunanje zadeve. Kakor zatirujejo, pozdravlja nemški odgovor Briandovo spomenico kot izraz želje francoske vlade, da se končno načne vprašanje osnovanja Panevrope. Pač pa ima nemška vlada pomisleke zaradi tega, ker podreja Briandov načrt rešitev gospodarskih vprašanj, ureditvi političnih problemov. To pa vsekakor ne bo zaviralo poteka pogajanj ter bo nemški odgovor že vseobsegajoče predloge za dopolnitev spomenice v tem smislu.

V glavnem ugotavlja nemški odgovor, da je vprašanje osnovanja Panev-

rope predvsem vprašanje gospodarskega značaja in da ga je potreba reševati predvsem od te strani. Nemški odgovor tudi ugotavlja, da osnovanje Panevrope nikakor ne sme kršiti ali omejit delovanja Društva narodov.

V splošnem bo nemški odgovor zelo pozitiven in naštevati je celo vrsto vprašanj, o katerih bi bilo mogoče razgovarjati na prvi vseevropski konferenci ter končno predlaga osnovanje posebne komisije, ki bi proučevala gospodarska vprašanja tičoč se Panevrope.

Kar se tiče nemško-ruskih pogajanj v Moskvi, ta zelo ugodno potekajo in bo trajalo najbrže še precej časa, prej ko bodo zaključena. Pogajanja o izpraznitvi Posarja se tudi bližajo koncu ter bo najbrže to vprašanje v doglednem času urejeno.

Program zasedanja indijske konference

Konference se bodo udeležili zastopniki indijskih strank in držav — Razpravljalo se bo o poročilu indijske ustavne komisije

London, 4. julija. AA. O namenu in obsegu indijske konference, ki bo razpravljala o raznih vprašanjih britske Indije, so se razširile najrazličnejše vesti. Namen konference je popolnoma jasno obrazložil indijski podkralj lord Irwin in njegovo pojasnilo velja še vedno. Vlada upa, da bo konferenca, na katero bodo povabljeni zastopniki raznih indijskih strank in zastopniki indijskih držav, kar najbolje uspela. Glavna karakteristika konference bo, da bo lahko popolnoma svobodno razpravljala o poročilu indijske ustavne komisije.

Vlada konferenci ne bo stavila predlogov in se je bo udeležila ter izjavila, da bo edina točka dnevnega reda poročilo indijske ustavne komisije, ki ga

bo konferenca lahko odklonila. Trditve, da konferenca ne bo razpravljala o poročilu indijske ustavne komisije, ali pa o kakem drugem poročilu, bi pomenilo zanikanje svobode konference. Na drugi strani pa je smešno trditi, že sedaj, da je poročilo indijske ustavne komisije mrtva črka. Uradni krogi menijo, da je to poročilo velikanske vrednosti in važnosti in zelo konstruktiven donesek za reševanje indijskega političnega problema. Pri tem pa je treba pripomniti, da je to poročilo, čeprav tako avtoritativno in velike vrednosti, končno vendarle samo poročilo in da ne preudruga končne odločitve vlade ali pa parlamenta.

Protižidovski izgredi v južni Bukovini

Seljaki so napadli židovske trgovine in posestva ter jih demolirali

Bukarešta, 4. jul. d. V južni Bukovini so izbruhnili veliki protižidovski izgredi, ki jih je organiziral znani protižidovski voditelj Danilu. Ta je naščuval svoje prijatelje v mestecu Vama, naj napadejo žide ter jih preženejo z njihovih posestev. Ker so bile orožniške čete prebiske za uspešen odpor proti demonstrantom, ki so prišli v mesto in pričeli pobijati okna po židovskih hišah so bili židje tako prestrašeni, da so pričeli bežati po temnih ulicah iz mesta in se skrivati po poljih.

Do velikih izgredov je prišlo v mestu

Kimpolung, kjer so židje še pravčasno zaprli svoje trgovine. Vendar pa so demonstranti razbili skoro vse šipe po židovskih hišah in nemilo pretepli vsakega žida, ki so ga našli na ulici. Demonstracijskega pohoda se je udeležilo nad 300 kmetov, ki so napadli sreskega načelnika, ga vrgli na tla, ter ga težko poškodovali samo zato, ker jih je skušal pomiriti. Slična usoda je doletela policijskega ravnatelja in njegovo ženo, ki mu je prihitela na pomoč. Demonstrante je razgnal šele večji oddelek vojske, ki je moralo nastopiti z orožjem.

Sestanek med Habsburžani in madžarskimi legitimisti

London, 4. julija. g. Poročevalec »Morningpost« javlja iz Zeneve, da sta bivši nadvojvoda Oton in njegova mati Zita odpotovala iz Zeneve neznanu kam. Isti list poroča, da je imel Oton v Zenevi razgovore z visokimi madžarskimi osebnostmi, pri katerih se je v vseh podrobnostih razpravljalo o načrtu spravitvi Otona na madžarski prestol. Tem razgovorom je poleg Zite prisostvovalo več madžarskih diplomatov in višjih častnikov ter zastopnikov madžarske duhovščine.

Indijci se ne udajo

London, 4. julija. Novi vodja indijskega gibanja Patel, naslednik Nehruja, je prispeval v Bombay, kjer mu je indijsko prebivalstvo priredilo navdušen sprejem. Patel je izjavil, da bo akcijski komite indijskega nacionalnega kongresa kljub prepovedi vlade delal dalje. Politika močne roke, ki jo hoče vlada sedaj voditi, bo še povečala upor naroda. Boj kot evropskega blaga se strogo izvaja.

Pruski uradniki ne smejo v komunizem in fašizem

Berlin, 4. julija. Pruski notranji minister je vsem državnim uradnikom strogo prepovedal udeleževanje v komunistični ali narodnosocialistični stranki, ker stremita obe stranki za nasilnim državnim preganjanjem.

Bethlen odklanja podunavsko federacijo

Budimpešta, 4. julija. AA. Gornja zbornica je sprejela izjavo predsednika vlade Bethlena, ki je z njo odgovoril na interpretacijo glede propagande v inozemstvu, da bi madžarska pristopila k podunavski konfederaciji. Grof Bethlen meni, da je taka konfederacija nemogoča, ker bi tvorila pravcato ječo za Madžarsko. Madžarska bi bila obkrožena z velikimi državami in bi se morala odpovedati svoji nacionalni časti. (?)

Italijanski kralj v Sieni

Pisa, 4. julija. AA. Italijanski kralj je odpotoval v Sieno, da se udeleži historične dirke. Pri prihodu v Sieno je bil sprejet z velikimi ovacijami. Radi naliva pa so morali dirke odpovedati, naker se je kralj vrnil v svoj poletni gradič San Rossore.

Pogodba med Turčijo in Italijo

Rim, 4. julija. AA. Semkaj je prispela dekret o ratifikaciji arbitražne pogodbe med Italijo in Turčijo izza 30. maja 1929. Pogodba razmejuje teritorialne vode med otokom Castelrosso in Anatolsko obalo.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE.
Curih. Beograd 9.125. — Pariz 20.255.
— London 25.025. — Newyork 515.25.
— Bruselj 72. — Milan 26.99. — Madrid 59.80.
— Berlin 122.85. — Dunaj 72.78. — Sofija 3.74. — Praga 15.29. — Varšava 57.90. —
Budimpešta 90.25. — Bukarešta 2064.

Propaganda za naša letovišča

Nekaj stvarnih pripomb k štirim brošuram o Vintgarju in Blejskem otoku

Pred menoj leže štiri brosure o Vintgarju in Blejskem otoku v slovenskem in nemškem jeziku. Delca je napisal J. Zirovnik in ju v lastni založbi izdal pod naslovom »Vintgar«, »Die Vintgar - Klamm bei Bled«, »Blejski otok« in »Die Insel am Veldeeser See in Bled«. Skrajno gotovo so brosure namenjene obiskovalcem Bleda, torej domačim in tudi tujim gostom, da spoznajo kraj in njega zgodovino. Gotovo imajo knjižice namen delati propagando za Bled in so tudi sestavljene po podobnih brošurah, kar smo jih dosedaj izdali o letopisih svoje domovine.

Ce je torej brošuram namen propaganda, se mi ne zde posrečene, kakor je dosedaj posrečeno edino eno slovensko delo, namreč Badjurovih »Sto izletov«.

Tu je, ki pride v naše kraje, ne išče pri nas velikih fabrik in stanovanjskih kaset ter dolgih prašnih ulic, temveč naši domovini značilno nastojanje in slikovitost, intimne kotičke naših starodavnih mestec, prijazne vasice, nageljev cvet in škriancovo žvrgolenje, nad vsem tem pa belo skalovite planine. Kjerkoli pa kupimo razglednico, vidimo, da je založnik hotel pokazati svetu le veličino svojega kraja. Če je trgovec ali gostilničar, mora biti na razglednici seveda tudi slika njegova in njegove družine, ki o njej dvomimo, da bi se tuji toliko zanimali za njo, da bi zaradi nje prihajali k nam. Tudi smo mnenja, da imajo tuji večje tovarne in močnejša mesta, pa ne hodijo sem po vzorce, se manj pa zato, da bi naše hiše kupovali zaradi njihovega solidnega zidovja in dobrega materiala, temveč so jim všeč le zaradi karakteristične arhitektonske razdelitve in primerne lege v lepi okolici. Na vseh naših razglednicah mora biti torej vidna vsa vsa Bizovič, ves trg Turjak in vse veličanstvo velenestva Višnje gore, da bi pa kdo fotografiral samo dve, tri mične hišice in slikovite kotičke mestec, to našim fotografom niti na misel ne pride. In prav zaradi teh lepote so naši kraji všeč tujcem, ker nimajo enakih, čeprav imajo tudi lepe stvari. Njihove stvari so značilne za njihove kraje, naše lepote so pa edino le pri nas.

Enako je z letovišči, razen tega imajo pa vsa naša letovišča še vero, da je kraj najlepši, če je popolnoma prazen, pa tudi gostilničarji fotografirajo svoje gostilne le prazne. Kako privlačno so pa prazne gostilne in prazni kraji, ve vsakdo, če pride prvič v neznan kraj. Ali greste v prazno ali v polno gostilno? Res imamo že nekaj čednih albumov, pa so le redke v njih slike, kjer vidimo na njih vrvenje na Bledu,

v Rogaske Slatini in življenje na naših planinah. In če tujec pošlje karto brez življenja domov, pozdravljeni strme gledajo naše izumirle kraje ter občudujejo svojega rojaka - čudaka ki se pokori v taki puščobi.

Plakat opozarja naše s svojimi kričnimi barvami ali z v oči padajočo efektno razdelitvijo in vsebino. Mi pa po kolodvorih obešamo plakate s čim več slikami, ki niso večje kakor razglednice, da jih človek brez daljnogleda sploh ne more videti. Na drugi strani so pa le redki naši plakati izdelani tako, da bi imeli umetniško ceno, so mrtvi in dolgočasni, da se izgube med drugimi afišami. Torej kakor tam, tudi tukaj dolčas in mrtvilo.

Kako je s propagandnimi brošurami, pa najlepše vidimo v knjižicah, ki smo jih zgoraj omenili. Res je avtor o Blejskem otoku z vseh strani zbral že znane zgodovinske podatke, ki pa gotovo niso tako zanimivi, da bi zaradi njih hodili tuji na Bled. Cerkev sama, ki gre v njo vsak blejski gost, je n. pr. zlasti s propagandnega stališča opisana prav slabo, ker omenja vse drugo razen dobre slike iz 18. stoletja v stranskem oltarju. Res je tudi, da je v brošuri par zelo dolgočasnih fotografiranih posnetkov z Bleda, a kot največja znamenitost cerkve so na celi strani reproducirana bronasta cerkvena vrata. Prvič ta vrata nimajo starinske vrednosti, niti njih umetniška cena ne bo razburila tujcev, razen tega naj pa gre g. avtor še enkrat pogledat vrata in najbrže se bo prepiral, da niso bronasta, temveč bakrena, ker sam pravi, da so točena in ne vilita, kar bi bila gotovo, če bi bila bronasta.

Nikdo v naših propagandnih brošurah razen Badiure se pa ni spomnil, da bi opisal in reproduciral naše umetnostne spomenike, zlasti pa naše gotične freske, ki jih je pri nas toliko in tako zanimivih ter tako visoke umetnostne vrednosti, da bi vsi ljubitelji umetnosti romali k nam, če bi vedeli za nje. Gospod avtor naj pomisli le na Bodeče v najbližnji bližini Bleda, potem naj pa stopi na grad in našel bo cerkev deset in več, same bisere velike umetnosti v naših krajih. Našo kmečko arhitekturo, našo gotiko in naš barok pokazuje tujcem in odprimo jim našo kmečko hišo, povedimo jih na vrt, na travnik in v log, pa jih bo vedno več pri nas in bodo tudi radi dalje časa ostajali v krajih, ki niso samo bogati prirodnih lepote, temveč tudi posejani s kulturnimi dragocenostmi.

A. G.

Novo žensko vprašanje

Odgovor na krivično in nezasluženo obsodbo naše žene

1. t. m. je priobčil »Slovenski Narod« na važnem mestu članek z velikim naslovom »Novo žensko vprašanje«. Zame kot feministko vsakakor zanimiv naslov! Ali že po prvih besedah sem spoznala, da gre tu le za reklamo novemu listu »Žena in Dom«, ne pa za nov feministični problem. Pa čim dalje sem čitala, tem bolj sem občutila, kako raste iz tega reklamnega članka novo vprašanje, ki končno izven v gramotno, krivično in nezasluženo obsodbo naše žene!

V prvem delu govori članek o tej stvari za vzenje, ki ga mliči prirediti ljubljanski »Državni zavod za domačo obrt« in Kranju o počitnicah. Oni, ki prireajo kakršnekoli tedaje za domača dekleta, vedo, da uspevajo take prireditve le v zimskem času; poleti hodijo kmetiška dekleta na polje, mestna pa na izlete in za drugim sportom. Če bi se nameravali tedaj v Kranju ne obnebeli radi premalega števila gojenk, je krivično, da se zaradi tega jemlje čast dekletom in jim odreja zmisel za okusne domače izdelke, se posebno pa na račun pretrganega navdušenja za pleše in sport.

V drugem delu »Novega ženskega vprašanja« se pleše zavzema za list »Žena in Dom«, ki bi moral skrbeti obseg, ker naravno tako slabo plačujejo.

»Na drugi strani pa tisoči učiteljice, postarice in drugih državnih in privatnih namestnikov in vse družine, ki se poslužajo z inteligenco, ne morejo vzdržati revije, ki jim nudi prav za prav vse, česar rabijo.«

O, saj lista list dosti narobe, samo plačajo le. Kaj bi reklo, če bi objavili njih neopredeljene račune pri šiviljah, modistkah, po modnih trgovinah in celo v slaščičarnah. Vse so nove, elegantne, najmodnejše! In kaj bi dejala javnost, če bi naši najoslednejši in najopredeljeni trgovci razkrili svoje skrbli...

Da, čudna so ta znamenja in glava naš bo boela, ko jih bomo začeli premišljavati in preraziskavati. Pedagoški, sociološki, starši, ženske organizacije, ogledajo si ta znamenja od vseh strani in pretehtajte jih na tehtnici hladnega razuma, pa boste ostrmeli pred važnostjo tega novega - ženskega vprašanja.

»Temi besedami je članek krivično obsodil naše inteligentke in naše ženske sploh. Zato čutim dolžnost, da pri tej priliki povem epizodo s svojega potovanja na letovišči mednarodni ženski kongres na Dunaju.«

Češki Narodni ženski savez je povabil naletenke dunajskega kongresa na izlet v Prago. Med povabljene smo bile žene iz raznih držav, češkinje pa so še s posebno prijaznostjo sprejele zastopnice slovenskih narodov.

Jaz sem bila gost v ljubljanskem domu ukrajinske profesorice Omejevitove. Oba, ona in njen mož, svirata, delata in res radi trpeti na veliko skupno kitaro; na levo bledenost ukrajinskega naroda. Ki soje 40 milijonov duš, a šiv razkosan in ne-svobodan pod tuji vladarji. Dom Omejevitovih - obo sta profesorja - je kraljevska dvorana, ki je bila leta 1900.

Gospa je zavedna feministka, dopisnica vseh večjih slovenskih ženskih listov in stoji po svojem političnem in socialnem pojmovanju visoko nad nazori povprečnih emigrantskih krogov. V pisarni češkega ženskega saveza je pred leti videla tudi naš »Ženski svet«; stopila je z njim v zvezo in list jo danes šteje med svoje odlične sotrudnice. Po »Ženskem svetu« se je pobiže seznanila z našo kulturo in piše o naši ženi tudi v druge liste.

Omejevitova živi - čeprav stara nad 50 let - kakor nekdanji ruski revolucionarji in emigranti; postelje so slame, nje, posteljniki zaboji s knjigami, pohištvo knjižne police, kuhinjska in književna dela složno vršita oba; le kopalnica in solčne stene govore, da voda in solnce modernemu človeku tudi v bdi ne moreta biti luksuz!

Sedeli smo pričaju: oba domačina, ne-ki študent in jaz. Gospa mi je živahno pripovedovala, da je moža skrbelo, kako se bomo sporazumeli: oni niso še nikoli silili slovenskega, jaz ne maloruskega, tuji jezikov pa da vendar ne bomo govorili med seboj! Zadrževala mu je sicer, da ona čisto lahko čita moja slovenska pisma, jaz pa njena maloruska, in da tudi razumem češko in rusko. Pa smo potem govorili: gospa rusko, njen mož češko, študent malorusko, jaz slovensko - in dobro smo se razumeli, če ne vedno s polnimi besedami, pa s korenin in primerjavami. Zame pa so se naše kulturne razmere, goveda je poveljevala »Ženski svet« kot prvo-sten ženski list, vžden posebno zato, ker predstavlja duhovni spoj med ženo v domovini in inozemstvu, ter me vprašala, v koliki nakladi ga tiskajo.

»Dokler je izhajal v Trstu, v 16.000 izvodih; ko je moral tam prenehati, le še v 11.000.«

»In koliko je vašega naroda?«

»Pol milijonov, toda ena tretjina ga je pripadla Italiji.«

»Milijon in pol duš - 16.000 žen narodni! - Nas je 40 milijonov, pa ne zmoremo...«

Okrenila se je v stran in zaplakala. Vsi smo umolkli...

Ta pogovor mi je prišel na misel, ko sem čitala v »Slov. Narod« razočarajočo obsodbo o kulturni brezbriskosti naše žene!

Vida P.

Bahavost.

Gospa ravnankeva: Letovanje počasi smo preživeli v Desuville.

Gospa bankirjeva: Mi smo pa letos poselili tla na počitnice svoje slavnice.

Dva mladi na en udarec.

Novinar: Prosim te, stara, skoči skozi okno, da bom imel o čem pisati.

GREH.

Kako! 400 Din si dala za klobuk? To je vendar greh!

Ne boj se, ta greh pada na mojo glavo.

ITA RINA v češkem zvočnem filmu:

Obešenjakova Tončka

Ljubljanski Al Jolson v Berlinu

Naš popularni kupletist Mirko Premelj je pel v Berlinu za gramofonske plošče

Berlin, konec junija.

Kaj ljubljanskega Al Jolsona ne poznate?

Mirka Premelca se je oprijelo to ime kaj taktat, ko so poslušali Ljubljanci prvi zvočni film v kinu Matic. Znan ameriški »nori pevec« - Al Jolson je »svajal srca Ljubljancem in je topil sentimentalne Ljubljankice v solzah. Ker sta si po zunanosti oba močno podobna - rusi med Mirkom Premelcem in Al Jolsonom ni bogve kakšne razlike - se je pevec Premelca takoj prijel to ime, ki ga je še bolj zaslužil: s tem, da je začel prepevati Sonny boya - po vsem svetu znano Al Jolsonovo uspevanko. Poje jo res tako dovršeno, da se ti zdi, kakor bi poslušal samega Al Jolsona.

Sicer pa je Mirko Premelj znan povsod kakor malokdo kot pevec sodobnih šlagerjev. Mnogi imajo priliko poslušati ga v zaključnih družbah, kjer napravi pri se tako natančen poslušalcu najboljše vtis. Zadržlj je nekoga tako premamili, ko je navil svojo serijo šlagerjev, da je petin pet poslušalec odprl rečeno denarnico in je položil na mizo - celoga jurja... Ne bomo pravili, kako in kaj je bilo potem in prej. Podrobnosti o tem večeru bi se znale razumeti kot indiskretnost.

Mirko Premelj je razen tega znan tudi širokim krogom naših radioposlušalcev. Saj je že večkrat sodeloval pri koncertih ljubljanske oddaje postaje in imajo njegovi nastopi vedno dovolj poslušalcev. Tako je nastopil v ljubljanskem radiu tudi na praznik 19. junija. Ta program so prenašali tudi v Zagreb in Beograd. Malo potem, ko je končal s svojim programom Mirko Premelj, se je oglašil na telefonu šef zagrebške radiopostaje, zanimal se je za ljubljanskega pevca, vprašal je po njegovem naslovu in povabil g. Premelca, naj pride v Zagreb, da zapeje pri firmi Edison Bell Penkala na plošče.

Premelj pa se temu laskavemu povabilu ni mogel odzvati. Vezan je bil že za pot v Berlin. Na prošnjo berlinske Phonocord ga je angažiral znani ljubljanski podjetnik g. Bar, ki je zastopnik te trdnice za Jugoslavijo. Premelj je pristal, da bo pel najnovejše šlagerje v slovensčini pri tej znani berlinski firmi.

Sprejel v Berlinu z največjo ljubeznivostjo se je oglašil koncem junija g. Premelj v starih Phonocord na Potsdam.

O zdravljenju z radijem

Če bi naši ljudje ne znosili toliko denarja za lečenje v tujino, bi že davno imeli več radija

denarja tudi za druge važne stvari, se je ta znesek uporabil drugod.

Mi bi že davno imeli več radija, če bi ono ogromno število bolnikov, ki se hodijo popolnoma brez potrebe lečit izven Slovenije, vsaj del tistega denarja zrtvovali za radij, ki ga neupravičeno potrošijo zunaj. Statistično se namreč more dokazati, da dosežemo v naši bolnici in tudi sicer najmanj iste uspehe pri najtežjih slučajih, kot najboljša klinika. Nedavno sem čital v »Slov. Narod«, da so češki zdravniki ugotovili, da gre letno do 12.000 bolnikov samo iz češkega k mazaču Zeileisu, ki mu znojijo v naši valuti nad 38 milijonov Din. Ker se podobno vrši tudi pri nas in razen tega hodijo naši pacienti tudi še k zdravnikom izven Slovenije trumoma, privedemo do velikih svot, ki so za naše gospodarstvo obutna brezplodna izguba. Zakaj so pa naši zdravniki dobri, kadar je sila? Ali res ni nikogar, ki bi ti naši listi niso brali krivde, ker sprejemajo reklame in anonse za tuje zdravnike. Čast in ugled naših zdravstvenih institucij snajeta, da se kaj ukrene proti takim pojavom. Pri Zeileisu gre očividno za sugestijo na duševno ne popolnoma neoporečne in čudno bi bilo, da bi pri nas ne bilo takih zdravnikov, ki bi mogli tako psiho spraviti zopet v pravi tir.

Na nekaj je pa treba posebno opozoriti, to je da zdravljenje z radijem ni tako drago, kot se splošno misli. Radij je sicer drago sredstvo, ker pa ne izgubi pri izžarjevanju praktično nobene moči (šeje v 1780 letih izgubi polovico svoje radioaktivnosti) in ostane stoletja skoro enak, je torej radij trajen vir zdravljenja. Kolikor več pacientov bi se ga posluževalo, toliko cenejša bi bilo zdravljenje. Običajno bi bilo le, če bi radij brezplodno porabli namesto da bi bil trajno uporabljen pri zdravljenju. Ker je zdravljenje cenejša z radijem kot z operacijami in je njega uporaba zelo enostavna, manj riskantna in bolnik ne trpi nobenih bolečin, se bo tudi pri nas, upam, to zdravilo bolj uprštevalo, posebno še ker je radij dostikrat tudi v brezupnih slučajih priporočljiv, ker lajša ali jemlje bolečine in rane desinitira.

Vivša vodo (zavé klisam), da se bolj zdravstvenjajo za radij, da nam ne bo treba radi tako kmalu morosno plačati (mr-tve občutjani).

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Petek, 4. julija 1930, katoličani: Urh, pravoslavni: 21. junija, Julijan.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Dekle, ki se hoče poročiti. Kino Ideal: Rumena lilijsa.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočevar, Sp. Siska.

Prijatelju Justinu v slovo

Kakor strela iz jasnega je udarila med nas vičane neverjetna vest o Tvoji tragični smrti. Čuli smo o teži ne-zgodi, vendar ni nihče mislil na tako tragičen konec. Zakaj si moral umreti ravno Ti, ki si bil najboljši sin in mož, skrben oče svoji deci in odkritosrčen prijatelj vsakomur, ki Te je poznal. Kruta je usoda, ki je prekinila Tvoje življenje sredi dela in načrtov in Te izrgala Tvojim dragim, ki ne morejo najti nadomestila.

Končana je Tvoja pot, dragi Tone; nič več ne bomo sedeli skupaj, nič več ne boš delil dobrot! Dobrodušen kot si bil, si ustregel vsakomur brez pomislekov in kot da si preveč delal za druge. Ti je bilo usojeno umreti. Hvala Ti za vse in prejmi naše zadnje pozdrave! Globoko smo potrti Tvoji prijatelji in znanci z Viča ob Tvoji prerani smrti in iskreno sočustvujemo s Tvojimi najbližjimi, Tebi, zlata duša, pa želimo večnega pokoja v hladni grudi!

Korsikin paviljon prepeljan

Korsikin paviljon je včeraj čez dan stal ob robu trotuarja na Miklošičevi cesti med hotelom »Union« in paviljonom firme Radio Ljubljana, na noč so ga pa delavci brez pomoči avtomobila jeli počasi potiskati čez trotuar na 3 m od ograje oddaljeno temeljno betonsko ploščo, kjer ga danes najdemo, v nedeljo bomo pa že lahko šli vanj po rožice. Toliko se je moral umakniti, kar je ob cesti rezervuar za bencin. Podrti so morali tudi ograjo, ki jo pa razen pri vходу zopet postavijo, prostor za njo pred paviljonom pa zasade s cveticami, kar bo Miklošičevo cesto tam, kjer je bil dosedaj odprt pogled na pohojeno travo in dolgočasno dvorišče, znatno poživelo in oplešalo.

Kakor smo že včeraj poročali, je torej izvršeno delo, ki je večji del Ljubljane dvoril o njegovem uspehu, brez najmanjše nezdore in stoji paviljon na svojem mestu popolnoma intakten. Počila ni niti ena eternitna plošča, niti steklena šipa, kar pač mnogo pomeni, če se pomisli, da šipa takoj počijo, če se okvir tudi še tako malo premakne.

Včeraj je bilo mnogo manj gledalcev, kakor med transportom, in proti koncu dela je bila cesta že popolnoma prazna. Pač ni bilo več pričakovati nesreče in Ljubljanci smo že taki, da nas bolj zanima neuspeh in veselje blamaža bližnjega kakor največji uspeh. Ta človeška lastnost, ki ji pravimo po domače fofvšarja, je strla že marsikatero podjetnega človeka in v krali zatrla najboljše misli, če je bilo pa treba, pa tudi z najpoglednejšimi intrigami in trudopolnimi napori oropala Ljubljano največjih koristi.

Mestni stavbnik Miroslav Zupan je premagal razen težkega in riskantnega dela tudi to običajno podporo svojih bližnjih, da danes - sedeva šele po zmagi - vsa javnost hvali njegove sposobnosti in pogumno podjetnost, pohvaliti pa moramo tudi naše delavce, ki so v neprestani navori, da težki tovor komu zmečka roko ali nogo, premagali najtežje napore dveh in pol noči, med tem so pa čez dan sveži še pripravili vse potrebno za nočno delo. Torej, čast delavcem in mojstru!

Smrtna kosa med ameriški Slovenci

V kraju Little Falls, država New York, je 9. junija preminul Josip Kavčič. Pokojni je bil star šele 37 let, doma je bil iz Rovt pri Logatcu. V Ameriki je bival okoli 20 let. Zapustil je ženo in dva otroka. V Clevelandu je preminul Josip Grodce, star 41 let. Pokojni je bil iz Mokronoga na Dolenjskem. V Clevelandu so pokopali tudi 46-letnega Alojzja Benka iz Predoseli pri Kamniku, 63-letnega Antona Ostirja, ki je vasi Slivnica, fara Sv. Križa na Dolenjskem, in 46-letnega Janesa Skupa, doma iz Zatiche.

V Jolietu se je pretekli mesec pripetila težka avtomobilska nesreča, katere žrtve je postal naš rojak Anton Antonoh. Avtomobil mu je šel čez trčbu in čez glavo. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico, kjer je po poškodbah kmalu podlegel. V Milwaukeeju je preminula Ivana Lenard, doma iz Bač na Notranjskem, v Sheboyganu pa so položili k večnemu počitku 56-letnega Ignaca Kreglja.

V kraju Port Washington je umrl Filip Skrbni, doma iz Ljubnega v Savinjski dolini. V Lorainu so pokopali pretekli mesec 78-letnega vdovca Jurija Graška, enega najstarejših tamokšnjih slovenskih naseljencev. V kraju Irwin je umrla v 41. letu starosti Magdalena Smrekar rojena Zagar, doma iz Mirne peči na Dolenjskem. Na Ahmeku je umrla Marija Krop, stara 84 let.

V Pueblu, država Colorado, je 10. junija umrla Tina Kastelceva, stara 42 let. Podlegla je zelo težki operaciji. Pokojni je zapustil moža, 6 sinov in dve hčerki. V Indianapolisu je umrl snani slovenski rojak Alojzij Komlanc, zastopnik »Ameriškega Slovence« in član raznih društev. V Chicagu je 6. junija po 14-dnevni bolezni umrl Frank Robnik, star šele 10 let. Pokojni je bil rojen v Jugoslaviji v Kapeli ter se je šele pred dvema letoma preselil k roditeljem.

V Buenos Airesu je 3. maja umrla Marija Zavišlav, doma iz standresa pri Gorici, stara 25 let. V Argentino je prišla šele pred nekaj leti.

Dnevne vesti

Poslanik dr. Pitamic v Ljubljani. Pred dvema dnevi je prišel iz Washingtona v Ljubljano na oddih naš poslanik dr. Leonid Pitamic. Jutri obišče univerzo, potem se pa odpelje na Madžarsko obiskat svoje sorodnike.

Prvi českoslovaški dijak v kopališču študentovske Male antante. V torek zvečer se je odpeljal iz Prage v kopališče študentovske Male antante v Cvatat pri Dubrovniku prva skupina českoslovaških dijakov in sicer 17. Druga manjša skupina se je odpeljala v Novi Vinodol pri Crikvenici.

Iz odvetniške službe. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan dr. Ivo Štempihar s sedežem na Jesenicah.

Razpisana služba banovinskega cestarja. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje službo banovinskega cestarja v območju okrajnega cestnega oddelka na Bledu in sicer cestarsko mesto na cestnih progah od odcepa ceste Rečica - Mithno do mostu čez Savo pri erarični žagi v Soteski in Bohinjska Bela - kolodvor. Prošnje je treba vložiti pri banški upravi do 20. t. m.

Sodna dražba stavbišč. Okrajno sodišče v Radovljici razglasi: V ponedeljek 7. t. m. ob 17. se bo vršila prostovoljna sodna dražba več zelo ugodnih stavbišč v Zagoricih št. 16 na Bledu. Izključna cena 15 Din za km.

Naši vagoni dobivajo nove oznake. V naši državi so v prometu vagoni bivše Južne železnice, bivših madžarskih in bivših srbskih državnih železnic. Vsaka železniška uprava je imela svoje evidenčne znake in številke. Nove oznake bodo na prvem mestu v latinici JDŽ, na drugem mestu pa v cirilici. Vsak vagon bo označen tudi z redno številko odgovarjajočega številčnega reda. V mariborskih državnih delavnicah dobiva nove oznake in redne številke 50 do 60 vagonov dnevno. Ob enem bodo mnogi vagoni na novo prepleškani. Tudi druge železniške delavnice v državi opravljajo to delo. Vagonov je sicer na tisoče, vendar pa dobe vsi nove oznake in številke najpozneje v enem letu.

Polkovnik Konstantin Magdič umrl. V sredo jutraj je umrl v Skopju pehotni polkovnik Konstantin Magdič, ki je služil zadnje čase pri štatu III. armade. Leta 1920 je bil polkovnik Magdič adjutant komandant dravske divizijske oblasti in mnogi ljubljanci so ga ohranili kot simpatičnega častnika v najboljšem spominu.

Razpust društva. Društvo »Podružnica krščanske šole v Sorici« je razpuščeno, ker že več let ne deluje in nima pogojev za pravni obstoj.

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. junija je bilo v dravski banovini 19 primerov tifuznih bolezni, 143 škrlatinke, 31 ošpic, 74 davice, 67 dušilnega kašlja, 12 šena, 2 nalezljivega vnetja možganov, 2 krevčite odrenelosti, 2 mumpsa in 1 vrančnega prisada.

Za mrtve proglašena. Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglašata za mrtva Rozalija Barbarič, rojena v Salovcu, ki je odšla marca 1910 v Ameriko, od koder je zadnjič pisala leta 1910, in njena sestra Neža Barbarič, ki je odšla v Ameriko marca 1910 in je zadnjič pisala leta 1912.

Ferjaci v Škofji Loki. V petek 18. t. m. ob 14. se odpelje iz Beograda ona skupina članov Ferjalinkega saveza, ki preživlja letošnje počitnice v Škofji Loki.

Vreme. Vremenski napoved pravni, da bo večinom jasno in toplo vreme. Včeraj je bilo deloma oblačno samo v Skopju, drugod pa jasno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 33, v Zagrebu in Beogradu 30, v Sarajevu in Skopju 29, v Ljubljani 28, v Mariboru 26,2. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762 mm, temperatura je znašala 14,7.

Težka nesreča v Žužemberku. Včeraj popoldne se je pripetila v Žužemberku na Dolenjskem precej težka nesreča. Posestnik sin Jože Zupančič in 37letni Ivan Koželj sta delala na strehi neke stavbe. Nenadoma sta strmoglavila s strehe in zadobila težke poškodbe. Zupančič si je zlomil obe nogi. Koželj pa obe roki. Ponesrečenca so snoči prepeljali v ljubljansko bolnico.

Nesreča med delom. V bolnico so prepeljali delavca Antona Kosca, zaposlenega v tovarni »Bistra« v Domžalah. Med delom ga je sodelavec po nesreči tako močno udaril s kladivom po levi roki, da mu je odbil palec.

Poneverba pri bolniški blagajni v Senti. Pri delavski bolniški blagajni v Senti so prišli na sled velikim poneverbam, ki sta jih izvršila tamonajši občinski zdravnik dr. Štepan Popović in lekarnar Jakob Bienenfeld. Uvedena je bila obširna preiskava, pri kateri so ugotovili, da sta zdravnik in lekarnar oškodovala bolniško blagajno v 211 primerih za približno sto tisoč dinarjev. Izdajala sta zdravila in recepte tudi ljudem, ki niso bili člani bolniške blagajne.

V spanju ubil svaka. Pred okroglim sodiščem v Sarajevu se je t. m. začela razprava proti Sekuli Beliću iz Čaikinega sreza, ki je obtožen premišljenega umora Blagaj Markovića. Aprila meseca je Belić našel svojega svaka spečega v kavarni. Tedaj je potegnil iz žepa nož in ga dvakrat sunil v glavo tako, da je Marković poškodb podlegel. Belić je imel Markovićevo sestro za ženo. Brat ji je prigovarjal, naj moža zapusti, kar je ta res storila. Posledica je bila krvava družinska tragedija. Državni pravdnik zahteva smrtno kazen za obtoženca. Razprava se ni končala ker mora sodišče zaslišati več prič.

Nonavaden trik sarajevskega uradnika. Ministrstvo financ v Beogradu je zadnje čase često prejemalo priporočena pisma, ki pa so bila brez vsebine. V pislih je bil običajno kosček belega papirja

in nič drugega. Ministrstvo je parkrat pisma vrlo v koš, ker so pa le neprestano prihajala in bila vedno datirana iz Sarajeva, je dalo sarajevski policiji nalog, naj potve, kdo jih pošilja. Policija je ugotovila, da je to vpojojeni državni uradnik Miroslav Jajčević. Mož tega ni delal za šalo, temveč gre za premeten trik. Jajčević je imel namreč dobre zveze s sarajevskimi trgovci, katerim je lagal, da finančnega ministra osebno pozna. Delal je zanje prošnje, naslovljene na finančno ministrstvo. Da je trgovcem lahko dokazal, da je pisma res odposlal, jih je pošiljal priporočeno in pokazal receptise. Seveda je bil za svoj trud dobro plačan. Sedaj so ga zaprli.

ZOBNI ATELJE FRANJO RADOVAN

nasproti veleosebnu
je za čas šolskih počitnic odprt samo ob
TORKIH, SREDAH, ČETRTKIH in
PETKIH.
Telefon šte. 21—12.

Iz Ljubljane

—lj Tenorista Rilevec in Šimenc v Ljubljani. V Ljubljano sta prispela te dni oba naša slavna tenorista Josip Rilevec in Mario Šimenc. Rilevec je prišel s svojo soprogo in pojde na oddih v Rogaško Slatino.

—lj Volni razpored za obveznike rojstnih letnikov 1890 do 1909 ter za dajalce živine in vozil se bo priobčeval v Ljubljani v dneh od 10. do 20. julija t. l. v mestnem voljaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-I, soba 4. Vsi prizadeti se opozarjajo, da pridejo zanesljivo k priobčitvi ter se točno držijo navodil, ki so razvidna iz tozadnega razglasa, ki je nabit po mestu. Izostanki in druge nerednosti se kaznujejo po voj. kaz. zakonu, ki ne pozna šale, zato naj vsakdo v lastnem interesu pazi, da ne bo vpisan med izostale.

—lj Strokovna zadruga koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani vabi stanovske tovaršice, da se udeležijo pogreba g. Antona Justina.

—lj Šentjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg 11, je izposodila pretekli mesec junij 3058 strankam 11.024 knjig, prvo letošnje polletje pa na 22.699 strank 83.296 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik od 4. popoldne do 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, poljske, francoske, italijanske, nemške, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Za znanstvene knjige izposojilni rok tri tedne. Knjige se pošiljajo tudi na deželo po pošti. Za provinco izposojilni rok tri tedne, za znanstvene knjige štiri tedne, izven savske in dravske banovine še po en teden več. Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig, ki jih kupi, da si napiše številke knjig doma.

—lj Zadruga kovinskih obrtov v Ljubljani vabi svoje člane, da se po možnosti udeležijo pogreba na tragični način premelnega tovaršice Antona Justina, ki se vrši v soboto dne 5. julija t. l. ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice v Ljubljani na pokopališče na Viču.

—lj Sokol Moste vabi vse članstvo na redni prijateljski sestanek, ki bo v nedeljo dne 6. t. m. točno ob 9. uri dopoldne v sokolski telovadnici na Selu. Na tem sestanku bo imel naš prosvetar br. Rozman važno predavanje, splošno o Sokolu kraljevine Jugoslavije. Vsak član Sokola Moste se bo sigurno udeležil tega sestanka, ker je za brate in sestre Sokole zelo važno, da se medsebojno dobro soznamo. Na svidenje! — Zdravo!

—lj V nedeljo popoldne se vrši velika pevška slavnost povodom jubileja pevškega društva Zvon v Smartnem pri Litli. Udeležiti se je lepo število naših pev. zborov. Vabljeni so vsi pevci in pevke. Dovoljena polovična vožnja stane tja in nazaj Din 12.50. Odhod ob 13.49 z glavne kolodvora, povratek zvečer ob 22.03 v Ljubljano.

—lj Pri Tičku na Gričku se bodo v soboto zvečer in v nedeljo popoldne proizvajali najmodernejši glasbeni komadi na gramofonskem ojačevalcu.

—lj Poskusen samomr mladega akademika. Davi okoli 7. jutraj je našel ravnatelj R. iz Ljubljane na jutranjem izprehodu v Šišenskem hribu na klopi nekega mladeniča, bledega in upadlega obraza, ležal je v mlaki krvi. Nesrečni fant si je precezel žile na rokah. Ravnatelj je takoj obvestil resnično postojno, na kar so mladeniča prepeljali v bolnico. Ugotovili so, da gre za 21letnega akademika Engelberta F. Mladenič je bil že deli časa potr, zamisljen in nekam čudno zmehden. Bolehal je na živčni bolezn, ki ga je poglala v obup. Ker je izgubil mnogo krvi, je njegovo stanje precej kritično.

—lj Z nožem v roko. V baraki na Grudnovem nabrežju stannujoč Mario Pestarjevo je snoči nekdo med preprirom z nožem sunil v levo roko. Vzrok prepira ni znan.

OTROŠKE NOGAVICE
ŽIGON

K
KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

PRAVI
:FRANCK:
vedno
odlična kakovost!

Naši malčki prvič v Dečjem domu Franje Tavčarjeve

Predvčerajšnjim zvečer se je odpeljala prva kolonija Kola jugoslovenskih sester v Kraljevo na morje. Ta prva skupina šteje 90 otrok, 32 je omogočil mestni magistrat brezplačno letovanje, drugi pa plačujejo celo, polovično ali četrtinsko oekrblno, nekaj jih je pa Kolo kakor vsako leto sprejelo brezplačno. Prvič bo deca letovala v lepih vilah Nirvana in Iluska, t. j. v Dečjem domu Franje Tavčarjeve, ki ima 17 krasnih sob z vsem komfortom in stranskimi poslopji. Kakor znano, je bil dom

Kralj pustolovcev in sleparjev

Podrobnosti o pustolovčinah in sleparijah Johna Keya

Glas o dozdnevem ameriškem milijonarju Johnu Kayu gre zdaj po vsem svetu. Ko je bil mož v Ljubljani in ko so bili tudi nekateri ljubljanci deležni njegove izredne radodarnosti, pač nismo mislili, da se mudi med nami eden največjih pustolovcev in sleparjev, kar jih pozna na takih tipih sicer izredno bogata povojna doba. Od nas je krenil Kay v Avstrijo, kjer je nadaljeval svoje burno pustolovsko življenje, dokler ga ni policija v Solnogradu vtačila pod ključ.

Beograjsko »Vreme« priobčuje o Kayu obširno poročilo, iz katerega posnemamo:

Dobre kupčije

Po aretaciji so prišli na dan zanimive podrobnosti iz John Keyevega življenja. Mož je bil rojen l. 1872. v New Hamptonu v ameriški državi Virginiji. Njegov potni list je v redu. Dobil ga je pri guvernerju države Virginija. V potnem listu je rečeno, da je Kay »finančnik«. V Evropo je prišel koncem lanskega leta. Nekaj mesecev se je mudil v Arabiji, kjer je sklenil velike kupčije s kraljem Hedžasa in mezopotamijsko vlado. Bil je tudi v Bagdadu in Basri in s sultanom Fejsalom Ibn Huseinom iz Iraka je sklenil več dobrih trgovskih kupčij. Med drugim je dobil tudi koncesijo za petrolejske vrelce v Mezopotamiji in Iraku. Mož ima nekaj vsoga uvaževanja vrednih dokumentov.

Zakup albanskega tobačnega monopola

Začetkom letošnjega leta je prišel John Kay s svojim tajnikom in dvema slugama v Aten, kjer se je pogajal z grško vlado v zadevi zakupa tobačnega monopola. Pogajanja so bila pa prekinjena in Kay je odpotoval iz Aten, ne da bi kaj opravil. Napotil se je v Tirano in sicer v dveh luksuznih avtomobilih, s katerima je potoval po Jugoslaviji in Avstriji. V Tirani ga je sprejel sam kralj Zogu, kateremu je pojasnil svoje velike načrte o finansiranju albanskega železnice in cest. V njegovem kovčgu je našla solnogradska policija dokumente, ki pričajo o tem. To so akti, kateri sta podpisala sam albanski finančni minister in predsednik albanske vlade. Vsi Albanci od najvišjih do najnižjih in celo sam kralj Zogu so navdušeno sprejeli Kaya in njegove načrte ter se pogajali z njim tudi glede posojila, ki ga je ponudil pustolovec Albaniji. Kayu se je posrečilo skleniti z albansko vlado in kraljem pogodbo po kateri je dobil za nekaj let pravico do zakupa albanskega tobačnega monopola, za kar naj bi dobila Albanija 30 milijonov dolarjev posojila.

Visoka odlikovanja in naslovi

Kakor pripoveduje sam, je imel Kay s kronarini glavami srečo. Irski sultan Fejsal I. mu je podelil naslov emira in krasen emirski plašč, katerega se zdaj nosi s seboj. S tem je dobil pravico nastopati kot »Visodanostvo«. Albanski kralj Zogu ga je odlikoval z najvišjim albanskim redom, s Skenderbegovo zvezdo I.

stopnje, obenem ga je pa proglasil za svojega sorodnika. Kralj Zogu je šel celo tako daleč, da je zagibal pustolovcu dobre kupčije z Albanijo tudi v bodoče. Zanimivo je pa, da je poslal albanski notranji minister brez vednosti vlade za Kayem tiralic, ki je prišla v roke policijam v drugih evropskih državah in tako se je pustolovec, ki je pravočasno zvedel za tiralico, bal kreniti proti zapadu.

Razmetavanje tisočakov

V tiralici albanskega notranjega ministra je Kay označen kot premeten slepar, ki posluje z izredno rafiniranimi sredstvi. Med drugim je v tiralici rečeno, da se je Kayu na slepaki način posrečilo dvigniti v albanski Narodni banki 266.000 švicarskih frankov in sicer na ponarejen ček. S tem denarjem je najel ladjo in pobegnil do Splita. Naše oblasti niso bile obveščene o njegovih mahinacijah v Albaniji in tako se je lahko Kay nekaj časa nemoteno mudil v Jugoslaviji. Odlikoval se je pri nas z razmetavanjem denarja in originalnim nastopom. Do srede maja se je mudil v Dalmaciji in nekega dne je začel pred nekim hotelom in Dubrovniku razmetavati po ulici tisočake. Nastala je nepopisna gneča in pretepanje tako, da je moral policijski ravnatelj pozvati Kaya in mu sporočiti, naj zapusti Dubrovnik in Jugoslavijo sploh. Kay se je napotil v Avstrijo, med potjo se je ustavil v Ljubljani in v nekaterih drugih slovenskih mestih. Njegova pot skozi Avstrijo je bila slična oni skozi Albanijo. V Ischlu je napravil skandal. Sredi junija je prišel v Solnograd.

V Solnogradu

V hotelu »Evropa« v Solnogradu je našel Kay celo nadstropje zase, za svojčeno in dva otroka, ki so prispeli iz Pariza. V hotelu se je mudil samo kratek čas, toda račun je znašal okrog 120.000 Din. Napravil je še več dolgov, katerih pa ni hotel poravnati. Te dni je naročil po svojem tajniku pri železniški direkciji v Solnogradu poseben vagon, s katerim se je hotel odpeljati v Split. Tajnik je plačal 200 šilingov vnaprej, a vagon bi stal 11.000 šilingov. Na dan odhoda je pa Kay sklenil ostati v Solnogradu. Železniška direkcija mu je poslala račun v znesku 1300 šilingov, obenem je pa zahtevala, naj poravnava stroške za pripravo posebnega vagona. Kay zopet ni hotel plačati. Trem solnograjskim zdravnikom, ki so zdravili njegovo ženo, ni hotel plačati 1200 šilingov. Tudi računov za številne telefonske pogovore ni hotel poravnati. Nekeč je govoril telefonično z Rimom in je zahteval, naj pride k telefonu Mussolini.

Milijonske sleparije

Kaya so aretirali v Solnogradu na tožbo neke monakovske banke. Kay je bil namreč lani v Nemčiji, kjer si je dal odpreti v bankah mnogo tekočih računov. Tekoči račun je imel tudi v neki curiški banki. S pomočjo raznih čokovnih transakcij je spravil v promet mnogo čekov, ki sploh niso imeli kritja. Monakovsko ban-

ko je osleparil približno za 1.200.000 Din. nekatera švicarske banke pa še za večje zneske. Končno se je začela neka švicarska banka zanimati zanj in iskalo se je, da ima opraviti s premetenim sleparjem.

Key ni normalen

Kay je nedvomno pustolovec in slepar, kakršnih pozna svet malo. Policija pa misli, da nima vseh koleščkov v glavi. Brez vsake potrebe je angažiral v Jugoslaviji in v Avstriji mnoge slučajne znance za direktorje svojih podjetij v Mero-potamiji, Albaniji in Ameriki. Svoje prijatelje in znance je vabil na sijajne bankete. Prvič je bil v Evropi pred 14 leti in od takrat je večkrat prihajal iz Amerike. Največkrat je poselal medicinske zavode, klinike in sanatorije v Berlinu in klinike za različne bolezni v Monakovem, kjer se je lečil. Večkrat je bil že interniran v evropskih umobolnicah. Iz tega sledi, da mož nebrž res ni pri zdravi pameti.

Sport

Po gostovanju madžarskih plavalcev

Včeraj smo imeli v Ljubljani prvič madžarske plavalce v gostih. Gostovalo je vaterpolo moštvo slovitega budimpeštanskega FTC, ki je igraje porazilo Ilirijo v razmerju 10:1, lahko pa bi bil poraz še hušji. Madžari so kljub utrujenosti pokazali pravo lepo in efektivno igro ter so v vsakem pogledu zadovoljili številno publiko, ki je kazala mnogo razumevanja za ta pri nas šele ustanovljeni sport in je gostom priredila prijazne ovacije.

Popoldne so gostje tudi nekoliko vedbali v plavanju in pokazali, da je tudi ta sport na Madžarskem na višku. Kakor smo že poročali, so Madžari na turneji preko Avstrije in Jugoslavije v Italijo. V sredo so gostovali v Gradcu, kjer so GAK z lahkom porazili s 15:0, včeraj so bili v Ljubljani, danes že gostujejo v Trstu proti Unione Sportiva, kjer absolvirajo poleg tekme tudi plavalne točke. Iz Trsta se Madžari odpeljejo v Milan, kjer bo v nedeljo slavnostna otvoritev novega modernega stadiona s kopališčem, iz Milana pa krenejo najbrž v Neapol in Rim. Pogajanja glede zadnjih dveh gostovanj še niso zaključena.

Če bodo gostovali v Neaplju in Rimu, se vrnejo z vso svojo ekipo, vaterpolisti, damami in plavalci 16. t. m. v Ljubljano, kjer ponovno nastopijo proti Iliriji. Takrat se bodo pomerili tudi naši plavalci z njimi. Če pogajanja ne bodo uspela, se ustavijo Madžari že 8. julija v Ljubljani. Program plavanja bo v tem primeru daljen. Moški bodo igrali 8., dame pa pripo šele 16. julija.

Damska ekipa budimpeštanskega FTC je najboljša v Budimpešti. Madžari imajo tri plavalce, ki so ograde rekorderke. Med temi je tudi ljubljanka Nandor Malas, rekorderka v hrbtnem plavanju s časom 1:28 ter v sprintu z 1:20! To so krasni internacionalni rezultati. Malasova je rodom ljubljanka, njena mati je Slovenka, oče pa Madžar. Za ponovno gostovanje Madžarov vlada v Ljubljani še sedaj veliko zanimanje.

Ilirija: Concordija. V nedeljo se bo vršila prva tekma za državno prvenstvo med Ilirijo in zagrebško Concordijo. Srečali se bosta dve precej enaki moštvi in je izid tekme popolnoma negotov. V kolikor je Concordija tehnično boljša, v toliko je Ilirija borbenejša in upoštevati je tudi dejstvo, da igra na domačem igrišču in pred svojo publiko, kar je gotovo velik plus. Tekmo bo sodil priznani mednarodni sodnik, Dunajčan Goebel, prične se pa ob 17.30.

Sekcija ZNS. (Službeno.) Delegirajo se k tekmi dne 6. julija 1930 na igrišče Ilirije: ob 16. Ilirija rez.: Primorje rez. g. Cimperman. Ob 17.30 Concordia: Ilirija — g. Goebel (rez. g. Joksič). — Stranska sodnika za gl. tekmo gg. Pevalak in Dolinar. — Tajnik.

Udeležence smučarske prireditve v Planici opozarjamo, da bodo zaradi polovične vožnje gostom na razpolago klubovi funkcijonarij, pri katerih se je treba zgledati in sicer v vestibulu glavnega kolodvora. Služba je uvedena pri sledečih vlakih: v petek zvečer pri vlaku ob 18.50 g. Kopriava, v soboto ob 7.30 g. Kärner, ob 11.45 in 14.50 g. Schnabl in zvečer ob 18.50 g. Bervar.

Nič ne pomaga.

— Prijatelji, ali si že prečital knjižico »Kako postanem energičen«, katero sem ti nedavno posodil?

— Prečital sem jo, pa mi nič ne pomaga.

— Kako to?

— Ker jo je tudi moja stara prečitala.

MODERNO IN PRAKTIČNO.

Kaj bi torej želel za svoj god, Janezek? — vpraša stric nečaka.

— Pisalni stroj, ki bi mi pisal domače naloge.

Strokovna zadruga koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani javlja tužno vest, da je njen član, gospod

Anton Justin

solastnik trvdke
Vojnović & Cie. v Ljubljani

nenadoma preminul.

Pogreb blagopokojnika se vrši v soboto ob 16. uri in mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču na Viču.

Augustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Poklicati slugo bi bilo še najlažje. Od prve groze si je bila že nekoliko opomogla, vendar se ji je pa še vedno temnilo v očeh. Vstala je in stopila k vratom pa si je v zadnjem hipu premislila. Kaj bi mogel storiti sluga? Bolje bo poklicati policijo.

Policijo! To diši po temeljitih zaslišanjih. Njeno ime in od kod prihaja, ves njen življenjski opis — če je poznala Hallama osebno — v kakšni zvezi je bila z njim... Vse bi prišlo na dan. Naslonila se je na stol. O, zakaj je prišla v to past!

Zakaj je ležal umorjeni Hallam v stanovanju Julije Farrove? Tudi to ji ni šlo v glavo. Vsa iz sebe je sklekala roke in čakala kaj bo. Policija. To je bilo neizogibno. Plaho se je ozrla po sobi.

Malo je manjkalo, da ni na ves glas zakričala, kajti vrata so se počasi odprla in nekdo je vstopil v sobo.

Bil je John Warner.

Viktor Hallam — in zdaj še John Warner. Vsa zbegana je gledala svojega bivšega gospodarja. Moral jo je bil opaziti, ko je vstopila v stanovanje. Videla je, kako se je ozrl na okno, potem pa na vrata spalnice. Zdelo se je, da napeto posluša. Končno se je ozrl na njo. Pokazal je na njeno desno roko. Bila je okrvavljena.

— To mi nič, — je dejala z glasom, katerega se je ustrašila. — Hotela sem se prepričati, če je mrtev.

— Mrtev? Bože moj — kaj se je pa zgodilo?

Megovo hlinjeno presenečenje še daleč ni bilo popolno, vendar je pa preslepilo že itak vso zmedeno Molly.

Priljez jo je za roko in potegnil k mizi. Obstal je in zamolklo vzklil pri pogledu na Hallamovo truplo.

— Gotovo vas je nadlegoval, — je spregovoril John Warner počasi. — No, ne očitam vam, da ste to storili. Ubogo dete — bili ste obupani, — je li?

Molly je čutila svoje srce v grlu. Warner jo je dolžil umoru. To je bilo preveč absurdno. Ni se mogla premagati, histerično je zaplakala. Hotela je spregovoriti, toda jezik je bil tako suh, da ni mogla. Warner je odklonil neme proteste.

— Saj vam pravim, da sem vse slišal, — je dejal Warner. — Nočem vam

očitati tega. Najbolje bo, če si dobro pripravite svojo povest. Zdi se mi, da bi moral zdaj poklicati policijo.

Napol se je obrnil in stopil počasi k nji. In oči so se mu zaiskrile, ko jo je objel čez pas.

— Najbolje bo, da se zatečete pod mojo zaščito, dekle, — je zašepetal. Pojdite — to je vaša edina rešitev. Pokazal je na okno.

»Zunaj je nevarno«

Za Molly Langtonovo so bile sledenče minute kakor nerazločne sanje med spanjem in prebujenjem. Zdelo se ji je, da ji je John Warner dejal, da mora zlesti po železni mreži z balkona. Odpeteta se z avtomobilom k njemu na dom. Tam v Sussexu bo na varnem. Prisegel ji je, da ne bo nikoli obžalovala, da se je zatekla pod njegovo zaščito.

Šepetal ji je v ušesa in Molly je bila preslabla, da bi ga mogla odslužiti. Mrtvaški Hallamov obraz in krvavi madeži na njegovi beli srcaji so ji plesali pred očmi svoj strahotni ples. Edina njena želja je bila priti čim prej iz te strašne hiše. Glavno je bilo priti iz mrtvaške sobe, vse drugo Molly ni zamislila.

Kar je roka Johna Warnerja na njeni rami popustila. Naglo se je ozrl na odprta vrata spalnice. Molly je opazila resen, skoro prestrašen Warnerjev obraz.

Segel je z roko v žep in planil iz sobe.

Šlišala je ropot, potem je bilo dolgo vse tiho in končno se je znova začel ropot. Molly je spoznala, da sliši odmev ogorčene borbe. Šlišala je zamolklo, renčec glas in težko dihanje. Ni mogla vedeti, kaj se godi, toda zdelo se ji je, da prede Johna Warnerja trda. Vrata spalnice so se naglo zaprla.

To je bilo za njo nekakšno znamenje. Planila je v predsobo, da bi čim prej prišla iz te grozne hiše. Skozi odprta vrata je padal iz sobe žarek svetlobe in Molly je opazila, da ni sama.

— Vse je v redu, — je spregovoril moški glas. — Ne bojte se.

Krepka roka jo je prišla za ramo in vrata na hodniku so se odprla. Počasi jo je odvedel neznanec po stopnicah. Ozrla se je nanj, ko sta prispela do luči na hodniku, pa se je takoj prepričala, da ga ni še nikoli videla. Sluge pri dvigalu ni bilo. V papir zavita novela je ležala na njegovem sedcu.

— Odpoklican je bil, — je dejal neznanec smeje. — Na varnem ste.

Odšla sta po stopnicah pred hišo, kjer se je ustavil pred njima avtomobil.

Vstopite, gospodična. Obotavljala se je trenutek. Kam me pa hočete odpeljati?

Kako se pride v Rusijo

Za potovanje v sovjetsko Rusijo in iz nje je treba izpolniti mnogo formalnosti

Sotrudnik »Chicago Daily News« pripoveduje zelo zanimivo o težavah, s katerimi je združeno potovanje v sovjetsko Rusijo. Že prehod mej v evropskih državah ni posebno prijeten, prav ameriški novinar. Nedavno sem potoval po Evropi in moj potni list je pregledalo 20 skupin različnih uradnikov. Če se pa nameni popotnik v sovjetsko Rusijo ali iz nje, bo pomnil križe in težave do smrti.

Potoval sem v sovjetsko Rusijo že drugič in znova sem preživljal najrazličnejše mučne trenutke, katerih ni mogoče primerati z občutki, ko sem potoval po drugih državah in se seznanjal s carinskimi uradniki. Sovjetske obmejne oblast ravna s tujci mnogo pozorneje, dejal bi galantneje, nego z ljudmi, ki imajo sovjetske potne liste, toda formalnosti, katerim se mora podvreči tujec, napravijo na človeka vtis, da gre iz ene civilizacije v drugo. Že po prvem koraku na sovjetska tla se začne seznanjati z načeli nove družbe, ki je prekinla vse zveze z zapadnim svetom, družbe, ki z vso vnemo pripravlja odločilni spopad z buržuazno civilizacijo.

Za sovjetski vizum je treba plačati 11 dolarjev. Čim plačaš ta denar, ti je odprta pot v boljševiško državo. Enako pristojbino je treba plačati pri odhodu iz sovjetske Rusije. Če se namreč tujec čez nekaj ni zopet vrnil, mora znova plačati 11 dolarjev za dovoljenje za odhod po novih 11 dolarjev. Plačilo te pristojbine pa ne pomeni, da ste že dobili zaželeni vizum. Tujec mora izpolniti še anketno, odgovoriti na 30 najrazličnejših vprašanj, nanašajočih se na njegove osebne razmere, na posejanje Rusije v preteklosti, na razmerje do sovjetske vlade, na politično prepričanje, na morebitno udeležbo v bojih proti sovjetom, na čas in kraj rojstva, na izobrazbo itd. Ko izpolni obširno anketno in priloži več fotografij, mora čakati, da pošljejo anketno v Moskvo in da pride odgovor. Šele čez 4 do 6 tednov pride dovoljenje ali pa odklonitev.

Vizum pa še ne pomeni pravice do enomesečnega bivanja v sovjetski Rusiji. Če se tujec naseli v tem ali onem sovjetskem kraju, se mora takoj registrirati in plačati pristojbino in sicer 3 dolarje 75 centov. Z registracijo dobi pravico do enomesečnega bivanja v sovjetski republiki. Po enem mesecu mora obnoviti prijavo in znova plačati pri-

stojbino. Lahko se mu pa tudi zgodi, da ne dobi dovoljenja. V tem primeru mu ne preostaja drugega, nego prositi, da mu dovolijo odpotovati iz države, za kar mora zopet plačati 11 dolarjev. Novinarjem in inozemskim strokovnjakom dajejo sovjetske oblasti navadno dovoljenje za šestmesečno bivanje v Rusiji, njihove žene pa morajo obnoviti dovoljenje vsak mesec.

Najprikladnejša pot iz Evrope v sovjetsko Rusijo vodi preko Varšave in obmejne postaje Negoreloje. Bivše mestice Stolpci v münskem okraju, ki je zdaj postalo poljsko okrajno mesto, določajo poljsko ozemlje od sovjetske Rusije. Iz Stolpcov vozi poljski vlak potnike do prve sovjetske postaje Negoreloje. Vožnja med tema dverma krajema traja komaj pol ure, je pa zelo draga, kajti plačati je treba 3 dolara 60 centov. Poljski vlak vozi samo do postaje Negoreloje, kajti za njo je železniški urširč in zapadnoevropski vlaki ne morejo voziti po njem. Poljski vlak ostane na poljski strani meje, spremljajoči poljski vojak ga zapuste in odidejo v vojašnice. Na meji je žična ograja z ene in druge strani, med njima pa prazen prostor. Na postaji Negoreloje se poljski vlak ustavi, toda noben železniški uradnik ne sme v poslopje. Sovjetski postrežki odnesejo iz vagonov prtljago potnikov v postajališko posojen in poljski vlak se vrne v Stolpce. Sovjetski uradniki pa začno takoj pregledovati prtljago.

10 letnica pomlajevanja

Znani ruski zdravnik Sergej Voronov proslavi te dni 10 letnico svojega delovanja. Pred 10 leti je presenetil javnost v Parizu, kjer je začel pomlajevati ljudi z opijimi žlezami. Vedel je dobro, kje je treba začeti s pomlajevanjem, kajti baš v Parizu bi mnogi stari ljudje radi postali mladi. Za svoj jubilej je izdal skupno z asistentom Georgom Alexandresom knjigo »La Greffe testiculaire du singe a l'homme«, polno podatkov in statistike o svojem 10letnem delovanju. Voronov piše, da blagodejni posledici pomlajevalnih operacij ni mogel vedno opazovati na vseh bolnikih, ker odpotujejo mnogi po pomlajenju v Ameriko, Indijo, Avstralijo in na Javo, tako da Voronov sam ne more kontrolirati njihovega zdravstve-

nega stanja. Vendar se mu je pa posrečilo ugotoviti stanje pri 475 pomlajenih, katere so pregledali evropski zdravniki. Blagodejne posledice se kažejo 5-6. najmanj pa tri leta po operaciji.

Zanimiv je pregled pomlajenih. Voronov je pomladil 236 ljudi v starosti od 55 do 70 let. 146 jih je pomladil tako temeljito, da so čutili v sebi mladostne sile 5-6 let. 67 je bilo pomlajenih nekoliko slabše, kajti pri njih je trajala druga mladost samo tri leta. Negativnih primerov je bilo 23. Pomladil je tudi 64 starčkov v starosti 70 do 85 let. V 16 primerih je trajala njihova mladost 5-6 let, v 31 primerih 4 leta, v 17 je bil rezultat negativen.

Posledica pomlajevalne operacije pa v mnogih primerih ni bila samo druga mladost, temveč tudi zboljšanje ali ozdravljenje raznih bolezni, katerim se je lahko pomlajeni organizem upiral z večjo silo, nego bi se bilo izčrpalo in oslabilo telo. To velja zlasti za sladkorno bolezen in deloma tudi za venerične bolezni. Voronov pravi, da v njegovi knjigi ni dokončnega pregleda posledic njegove metode, temveč da je to samo začetek poskusov. Čez 10 ali 20 let bo izkazovala medicina v tem pogledu neprimerno večje uspehe. Morda je našim potomcem sojena večna mladost.

Moderna tašča

Pred sodiščem v Chicagu se je vršila nedavno zanimiva obravnava, katere junaki so bili zakonca Mackensen in Mackensenova tašča Ana Johnova. Ta dama sicer ni več mlada, vendar pa spada še vedno med najnikavnejše žene Chicaga. Obtožena je bila, da je ugrabila in zapeljala svojega lastnega zeta. Pred sodiščem je pa trdila, da ni ona prisilila zeta k pobegu z doma, temveč zet njo.

Ko je njena hčerka slišala to izjavo, je vzklila ogorčeno: »Pobeg bi si bila lahko prihranila, kajti jaz bi ti bila prepustila moža prostovoljno.« Svojemu možu je pa prisolila vprico sodnikov krepko zausnico, čeprav ji je zatiral, da jo ljubi. Sodnik jo je seveda opozoril, da take reči ne sme dajati v sodno dvorano, pa ga je zavrnila, da ne more spoštovati moža, ki se je dal zapeljati tašči. Zamerila mu je tudi, da ni reagiral na njeno zausnico.

Obravnava se je končala z ločitvijo zakonca. Sodišče ni odgovorilo na najzanimivejše vprašanje, kdo je bil kriv, da je mož pobegnil s taščo od svoje žene.

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Tvrška Vojnovič & Cie, elektrostrojna industrija Ljubljana - Vič sporoča pretužno vest, da je njen družabnik, gospod

Anton Justin

tovarnar

v četrtek, dne 3. t. m. po kratki bolezni preminul.

Svojemu zvestemu in neumorno delavnemu družabniku in šefu ohrani tvrška in uslužbenstvo trajen spomin.

Ljubljana - Vič, dne 3. julija 1930.

Občina Ljubljana — Mestni pogrebni zavod

Potrta najgloblje žalosti naznanjamo pretresljivo vest, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Anton Justin

tovarnar

dne 3. t. m. po kratkem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno preminul. Pogreb prerano preminulega pokojnika bo v soboto, dne 5. julija 1930, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani na pokopališče na Viču.

Ljubljana — Vič, 3. julija 1930.

10066

MARIJA roj. KALAN, soproga. — TRATICA, MILENA, DUSICA, otroci. — SIMON in MARIJA, starši. — Dr. MATEJ JUSTIN, pukovnik-zdravnik, VALENTIN JUSTIN, brata. — ANICA JUSTIN, ANA JUSTIN, svakinji. — Rodbine KALAN, VOJNOVIČ, BERGMAN.

Makulaturni papir

leg à Din 4

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5

Za stavbe

Vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja Fran Šuštar, Dolenska cesta, telefon 2424. 60/T

Kinooperater

Izkušen elektromehaničnik, kateri razume tudi ključavničarsko delo, dobi službo. Izpit ni potreben, ga lahko položi pozneje, ker izprašan operater v hiši. — Nastop takoj. Ponudbe na »Kino Central«, Zemun. 1960

Šivilje

dobro izurjene za fino moško perilo, sprejemamo takoj. Prednost imajo tiste, ki so že bile zaposlene v kaki tovarni perila. Ponudbe na Ivan Medic, industrija perila, Novo mesto. 1961

MODROCE

la afrik močno blage Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najceneje kupite pri

RUDOLF SEVER

Mariljn trg 2
Zahtevajte vzorec 29/T

L. Mikuš

LJUBLJANA Mesin trg 15

priporoča svojo zalogo težnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Likanje moške ali ženske obleke 18.— Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, napravi novo podlogo, tudi obrne, da je kot nova, Walter Express, Ljubljana, Stari trg 19. Na likanje se lahko počaka, posebna čakalnica. Pri večjem naročilu se pošlje po obleko tudi izven Ljubljane. 1605

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

Se sprejemajo se tudi vsa mehanična dela v popravilo.

Se par dni je časa za nakup srečk.

Vendar hitite, polovičnih in celih srečk že primanjkuje. — SREČKA NE ČAKA! Če vam je namenjena v tem kolu, morate igrati, sicer vam uide za vedno! Poizkus velja! 8. julija se prodaja srečk zaključuje.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z. o. z.
Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 19.

Naše srečke se dobijo v podružnicah »Jutra« in v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici.